

دانش آموزان ناشنوا تا ناتوانی های چندگانه

پدیدآورده (ها) : باشعور لشگری، مریم

علوم تربیتی :: تعلیم و تربیت استثنائی :: شهریور 1384 - شماره 45

از 19 تا 21

آدرس ثابت : <http://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/389670>

دانلود شده توسط : عمومی user2314

تاریخ دانلود : 05/04/1395

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) جهت ارائه مجلات عرضه شده در پایگاه، مجوز لازم را از صاحبان مجلات، دریافت نموده است، بر این اساس همه حقوق مادی برآمده از ورود اطلاعات مقالات، مجلات و تألیفات موجود در پایگاه، متعلق به "مرکز نور" می باشد. بنابر این، هرگونه نشر و عرضه مقالات در قالب نوشتار و تصویر به صورت کاغذی و مانند آن، یا به صورت دیجیتالی که حاصل و بر گرفته از این پایگاه باشد، نیازمند کسب مجوز لازم، از صاحبان مجلات و مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) می باشد و تخلف از آن موجب پیگرد قانونی است. به منظور کسب اطلاعات بیشتر به صفحه [قوانین و مقررات](#) استفاده از پایگاه مجلات تخصصی نور مراجعه فرمائید.

پایگاه مجلات تخصصی نور

www.noormags.ir

دانش آموزان ناشنوا با ناتوانی های چندگانه

ترجمه: مریم با شعور لشگری / کارشناس ارشد کودکان استثنایی

تخمین زده
می شود که ۲۰
تا ۴۰ درصد از
تمام کودکان
ناشنوا و
سخت شنوا
ناتوانی های
همراه داشته
باشند

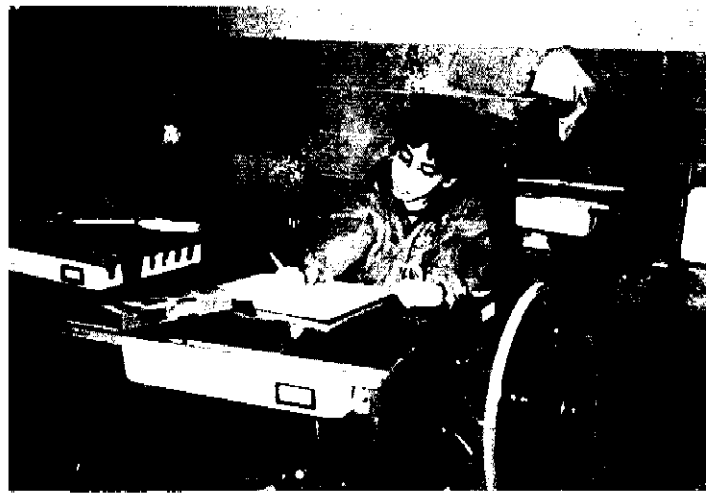
توضیح کلی اصطلاح ناشنوا با ناتوانی های چندگانه، به آسیب شنوایی در ترکیب با ناتوانی دیگری اشاره دارد که معمولاً نیازمند خدماتی فراتر از آنچه برای کودکان با مشکلات شنوایی فراهم می آید است. ناتوانی های همراه می تواند شامل کم توانی ذهنی، ناتوانی های یادگیری، اختلال نارسایی توجه و بیش فعالی، آسیب بینایی، فلج مغزی، ضایعات ارتوپدیک یا سایر ناتوانی های فیزیکی باشد. با این وجود چنین تعریفی ویژگی های عمومی کودکان چند معلولیتی - ناشنوارا توصیف نمی کند.

تفاوت های میان کودکان ناشنوا و چند معلولیتی زیاد هستند، آنها ناتوانی های توأم متفاوتی دارند و عملکرد آنها سطوح مختلفی دارد و راههای یادگیری آنها متفاوت است. میزان نقص شنوایی و ناتوانی همراه، سطح عملکرد آنها را تحت تاثیر قرار

اثر ترکیب آسیب شنوایی و ناتوانی دیگر همراه آن مشکلات خاص و پیچیده ای را برای متخصصان و والدین ایجاد می کند. ناتوانی های چندگانه الگویی از مشکلات ایجاد می کند که از آنچه معمولاً در ارتباط با هر ناتوانی به صورت منفرد وجود دارد متفاوت است.

مرور ادبیات، میزان کم اطلاعات خاص در مورد برنامه های آموزشی برای چنین کودکانی را به طور شگفت انگیزی آشکار می سازد. حقیقت این است که تفاوت های زیاد موجود بین کودکان چند معلولیتی، به مشکلات فراهم ساختن برنامه مناسب اضافه می شود. هر چند کارهایی وجود دارد که می تواند انجام شود.

کودکان ناشنوا با ناتوانی های چندگانه چه کسانی هستند؟

یک تکنیک آموزشی خاص، برای همه کودکان با ناتوانی های چندگانه مناسب نیست. فراهم ساختن برنامه های بسیار ساختار مند با اهداف روشن، خاص و معین که تمرکز آن بر نیازهای فردی هر کودک و آموزشی که در واقع گام به گام است، از ویژگی های برنامه های موفق می باشد

می تواند از خفیف به متوسط و تا شدید باشد، تخمین زده می شود که ۲۰ تا ۴۰ درصد از تمام کودکان ناشنوا و سخت شنوا ناتوانی های همراه داشته باشند. آمار جمع آوری شده توسط مرکز مطالعات جمعیت شناسی و ارزیابی موسسه تحقیقات گالودت از این آمار حمایت می کند. مرکز آنان در طی سال تحصیلی ۱۹۹۷-۱۹۹۶ در پیمایش کودکان و نوجوانان ناشنوا و سخت شنوا ۵۰۶۲۹ کودک را در برنامه های آموزشی در تمام ایالات متحده آمریکا گزارش می کند. این تعداد تقریباً ۵۶ درصد از ناشنوایان و سخت شنوایان دریافت کننده خدمات خاص در کشور را شامل می شود، از تعداد ۵۰۶۲۹، ۱۶۳۸۶ نفر یا ۳۴ درصد به عنوان افراد دارای یکی یا بیشتر از ناتوانی های معنی دار آموزشی علاوه بر ناشنوایی گزارش شده اند.

شناسایی و تشخیص دانش آموزان ناشنوا با ناتوانی های چندگانه چگونه است؟

مدارس معیارهای گوناگونی برای شناسایی کودکان ناشنوا با ناتوانی های چندگانه دارند. بیشتر تشخیص ها از آنچه برای ناشنوایان و سخت شنوایان با ناتوانی های اضافی وجود دارد تفاوت قابل ملاحظه ای ندارد. فهرست های و ارسی رشدی مشکلاتی را در سطوحی از قبیل مهارت های حرکتی، خودیاری و مهارت های اجتماعی نشان می دهد. مشکلات رفتاری و تحصیلی اغلب نشانه هستند. توانایی کودکان برای انجام کاری به شکل مناسب در محیطی خاص (از قبیل مهارت های زندگی مستقل، انجام آموزش ها و غیره) نیز نشانه ی مهمی است. هنجار مورد استفاده آزمون ها معمولاً مفید نیستند، زیرا تقریباً هیچ

می دهد به علاوه همانند سایر کودکان ناشنوا و سخت شنوا، سن شروع هر ناتوانی و سنی که کمک و آموزش مناسب دریافت شده در عملکرد آنها موثر است. چالش بعدی، سن شناسایی کودکان ناشنوا است که با ناتوانی های چندگانه متوسط دیرتر از دانش آموزان ناشنوا شناسایی می شوند. آنها معمولاً قبل از اینکه مشکلات اضافی شان شناسایی شود، چندین سال به عنوان دانش آموزان دارای شنوایی آموزش داده می شوند. در مواردی از ناتوانی های شدید عکس آن صدق می کند، یعنی مشکلات همراه زودتر شناسایی می شوند.

این موارد در دسته بندی دانش آموزان و طراحی و اجرای برنامه های آموزشی مشکلات زیادی را ایجاد می کند. بسیاری از کودکان ناشنوا با ناتوانی های چندگانه به دلیل ناتوانی هایشان و تعداد اندک معلم های آموزش دیده برای کار با آنها در هر دو زمینه شکست های زیادی را تجربه می کنند. به همین دلیل کودکان ناشنوا با ناتوانی های چندگانه ممکن است تمایلی به تحصیل نداشته باشند، همچنین این عامل ممکن است سبب مشکلات رفتاری شود.

کودکان ناشنوا با ناتوانی های چندگانه ممکن است حواسپرتی، بیش فعالی، کوتاهی دامنه توجه و مشکلات حافظه داشته باشند و یا نیازمند خدمات کمکی از قبیل فیزیوتراپی یا کاردرمانی و آموزش باشند. به دلیل فقدان معلمان آموزش دیده، بسیاری از برنامه های آموزشی نیازهای این قبیل کودکان را برآورده نمی سازند. این تاریخچه شکست باز هم، اهمیت نیاز به فراهم ساختن برنامه ای مبتنی بر نیازهای فردی هر کودک، تقسیم مهارت ها به مراحل کوچک و فراهم ساختن تجربیات موفقیت آمیز را بیشتر می سازد.

چه تعداد کودک ناشنوا، چند معلولیتی هستند؟

محاسبه تعداد کودکان ناشنوای چند معلولیتی دشوار است، همه ی این کودکان در برنامه های مخصوص دانش آموزان ناشنوا و سخت شنوا نیستند. به علاوه دامنه ی ناتوانی ها

مجله استثنایی
شماره ۴۵ صفحه ۲۰

آزمون یا فرم های خاص کودکان ناشنوا با ناتوانی های چندگانه وجود ندارد.

برنامه ریزی (طراحی های) آموزشی چگونه است؟

همه کودکان در آموزش خاص از جمله کودکان با ناتوانی های چندگانه، مطابق با قرارداد مکتوبی به نام طرح آموزش انفرادی آموزش می بینند. این قرارداد به وسیله والدین، کارکنان مدرسه و کودک تنظیم می شود. دانش آموزان ناشنوا با ناتوانی های چندگانه به طرح های آموزشی منحصر به فردی نیاز دارند.

معمولا معلمان دانش آموزان ناشنوا و سخت شنوا، مسوولیت برنامه ریزی برای دانش آموزان خود را برعهده دارند. هر چند این کار برای دانش آموزان ناشنوا با ناتوانی های چندگانه واقع بینانه نیست، به دلیل اینکه هیچ معلمی (مهم نیست که چگونه مهارت یافته و به چه نحوی آموزش دیده) وجود ندارد که برای رویارویی با تمام نیازهای همه انواع کودکان ناشنوا یا معلولیت های چندگانه نظر کارشناسی داشته باشد. تلاش هماهنگ با ایجاد یک تیم مسوول برای طراحی آموزشی باید انجام شود. این تیم باید والدین و معلمان و کارکنان حمایتی و سایر حرفه هایی که در تماس مستقیم با کودک هستند را شامل شود. هر چیز کوچک از ضعف ها و مهارت های کودک (تحصیلی، جسمی، اجتماعی) همراه با تحلیل موقعیتی که در آن کودک عمل می کند باید به دقت مشخص شود. هدف باید رشد و گسترش توانمندی دانش آموزان برای عملکرد در محل زندگی، اجتماع، کلاس و سرانجام شغل باشد.

چه مواد و خط مشی هایی برای دانش آموزان با ناتوانی های چندگانه مورد استفاده قرار می گیرد؟

یک تکنیک آموزشی خاص، برای همه کودکان با ناتوانی های چندگانه مناسب نیست. فراهم ساختن برنامه های بسیار ساختارمند با اهداف روشن، خاص و معین که تمرکز آن بر نیازهای فردی هر کودک و آموزشی که در واقع گام به گام است از ویژگی های برنامه های موفق می باشد. برای هر

بسیاری از کودکان ناشنوا با ناتوانی های چندگانه به دلیل ناتوانی هایشان و تعداد اندک معلم های آموزش دیده برای کار با آنها، در هر دو زمینه شکست های زیادی را تجربه می کنند

دانش آموز معمولاً اهداف و روش های آموزشی متفاوتی مورد نیاز است. تجربیات عملی در محیط های طبیعی مبتنی بر تجربیات زندگی روزانه مهم هستند. از پافشاری در مورد خط مشی های آموزشی ناموفق باید خودداری شود، مواد آموزشی مناسب سن، به اندازه تجربیات موفق و تحریک دانش آموز مهم هستند؛ به جای تاکید روی محدودیت های کودک باید روی آنچه دانش آموز در یک موقعیت معین می تواند انجام دهد تاکید شود. بیش یادگیری (تمرین و اصلاح مهارت بعد از اینکه ظاهر مهارت کسب شده است) اهمیت دارد و تکرار زیاد ممکن است ضروری باشد. برنامه ریزی برای انتقال آموزش به موقعیت های زندگی واقعی خیلی مهم است و هدف آن آماده ساختن دانش آموزان تا حد ممکن برای عملکرد مستقل دانش آموز هنگام ترک مدرسه است. رویکردهای جدید، آموزش دانش آموزان ناشنوا با ناتوانی های چندگانه همراه با سایر دانش آموزان همسن ناشنوا بدون معلولیت های چندگانه است.

زمانی که دانش آموز هنوز در مدرسه است ادامه بازبینی مداوم برنامه و پیشرفت دانش آموز برای تعیین اثرات برنامه برای هر دانش آموز مهم است.

• مشابه اکثر حوزه های ناشنوایی امروز اصطلاح شناسی در حال تغییر است. به جمعیت دانش آموزان ناشنوا با ناتوانی های چندگانه برچسب های متفاوتی داده شده است این برچسب ها شامل چند معلولیتی آسیب شنیداری (MHID)، چند معلولیتی به اضافه ی ناشنوایی می شود. بسیاری از کودکانی که ناشنوا - نابینا (یا نابینا - ناشنوا) یا با معنویت شدید) برچسب خورده اند در طبقه بندی عمومی کودکان ناشنوا با ناتوانی های چندگانه قرار می گیرند. اصطلاحات معلولیت چندگانه¹ و معلولیت های اضافی² در ادبیات به فراوانی و به طور مترادف به کار می رود.

- 1- فقدان - آسیب Loss
- 2- Multihandicapped
- 3- Multiplyhandicapped